

מדה בדת

לע"נ הרה"ג ר' אהרן ברי' אורי שרגא
הכהן זצ"ל
הערות והנחחות בטל 0548449853
MABADAF12 @GMAIL.COM

שיעור חזק היומי בדרך קצרה

גליון 23 פרשת שמות תשע"ג

שבת צ"ג-צ"ט

יתיר שגדול כבוד הבריות שדוחה לאו של לא תסור, המשנה אומרת שתולש סימני טומאה והכוה המחיה עובר בלאו אם תלש שיערה משנים חייב ונחלקו אם תלש אחת מג' של"י חייב שמעשיו הועילו שאם תלש השערה הנוספת הלכה הטומאה ורב ששת פטור שאחר שתלש עדיין נשאר טומאה, ורב ששת הוכיח ממשנתנו שהמוציא כזית מהמת והנבילה חייב משמע שחצי זית פטור וישנה ברייתא שחייב חצי זית והיא דיברה שהוציא חצי זית מכזית שכרגע אין כזית טומאה בבית והמשנה דיברה שהוציא חצי מכזית וחצי שלא הועיל אף שלכאורה יועיל אם ינטל החצי הנוסף, ור"י יעמיד המשנה כשהוציא חצי זית ממת גדול, שלא הועיל כלום. **משנה** הנוטל צפרניו אחת בשניה או בשיניו וכן שערו שפמו או זקנו וכן כוחלת גודלת ופוקסת, לר"א חייב ולחכמים אסור רק משום שבות. **גמרא** ר"א מבאר שנחלקו ביד אך בכלי גם לרבנן חייב ואין לדייק כך מהמשנה שכתוב זו בזו שזה נאמר רק לר"א שמחייב גם כך אך רבנן יפטרו בכלי קמ"ל שרבנן מחייבים, והתולש לחבירו גם לר"א פטור ואין לדייק כך מהמשנה שיתכן שכתוב צפרניו שבכ"ז רבנן פטרו. הנוטל ב' שערות כמלא פי הזוג חייב ומה שכתוב במכות ולקרחא ב' צריך לומר וכן לקרחה, לר"א חייב גם בשערה אחת וחכמים מודים שבלבנות מתוך שחורות חייב גם א' ואסור אף בחול משום לא ילבש, ר"ש בן אלעזר מתיר ליטול בשבת בידו צפורן או ציצים של עור שפרשו רובן אך בכלי חייב חטאת, ויש לגדור שברשו רובן ביד מותר ובכלי פטור ואסור ואם לא פרשו רובן ביד פטור ובכלי חייב, ופסקו כמותו באופן שפרשו כלפי מעלה ומצערות אותו. לר' יוסי בר חנינא, גודלת שערה חייבת משום אורג כוחלת משום כותב, פוקסת משום טווייה ותלמידי ר' אבהו שאלו שאין דרך אריגה כתיבה וטווייה בכך

דף צ"ג שנים שלקחו עיגול דבילה או קורה והוציאו לרה"ר, לר' יהודה אם לא יכול אחד להוציאו והוציאו שנים חייבים ואם אחד יכול חייבים, ולר"ש פטורים גם אם לא יכול אחד להוציאו שכתוב בעשותה שרק אחד חייב ולא שנים, שיש ג' מיעוטים בפסוק ואם נפש אחת תחטא בעשותה, נפש תחטא אחת תחטא בעשותה תחטא, אחד למעט זה עוקר וזה מניח, אחד למעט כשאחד יכול, ואחד למעט אפילו כשאחד אינו יכול, ולר' יהודה המיעוט האחרון בא למעט יחיד שעשה בהוראת ב"ד שפטור מחטאת, ור"ש סובר שחייב חטאת, ולר"מ לא כתוב ג' פעמים תחטא ויש רק ב' מיעוטים א' למעט זה עוקר וזה מניח ואחד למעט יחיד שעשה בהוראת ב"ד. אחד יכול ואחד לא יכול חייב חטאת לכו"ע, לרב חסדא חייב זה שיכול כי אותו שאינו יכול לבדו לא עשה כלום ורב המנונא אומר שמי שאינו יכול חייב שהוא מסייע, ורב חסדא סובר שמסייע אין בו ממש, ורב זביד מביא ראיה מהמשנה ב"ב שישב על מיטה וארבע טליתות תחת רגליה טמאים מדרס כיון שאינה יכולה לעמוד על ג' רגלים ור"ש מטהר, ואם יש ד' טליתות תחת רגלי בהמה, טהורות שיכולה לעמוד על ג' רגלים אף שמסייעות כל רגל לחברתה אלא שחירות אין בו ממש, ורב יהודה מדסקרתא דוחה שאין להביא ראיה מבהמה שעוקרת רגלה לגמרי בהילוכה, אך ניתן לומר שכיון שעוקרת רגל אחר רגל זה יהיה כזב המתהפך שמטמא הכל שאם מוטל על ה' ספסלים או פונדאות לאורכם טמאים ולרחבם טהורים ואם ישן וספק אם התהפך טמאים, וא"כ בבהמה טהור שמסייע אין בו ממש, ורב פפי הוכיח מטוס שזב רוכב עליו שמטמא מה שתחת ידיו שמשענתו על ידיו וחמור מטמא מה שתחת רגליו שמשענתו על רגליו ואף שמסייעים אחד לשני מטמא שמסייע אין בו ממש, ורב אשי הוכיח מברייתא לענין כהן העובד בביהמ"ק שצריך לעמוד על רצפה ואם רגלו אחת על כלי או על אבן והאחרת על הרצפה רואים אם ינטל הכלי או האבן ויכול לעמוד על רגלו האחת עובדתו כשרה ואם לא, עבודתו פסולה ואף שרגלו השניה מסייעת אלא שמסייע אין בו ממש, ורבינא הוכיח מכהן שקיבל דם קרבן בימין ושמאל מסייעתו כשר שמסייע אין בו ממש. ר"מ מחייב שנים שעשו וכל אחד יכול לבדו, והסתפקו אם צריך שיעור לכל אחד או שמספיק שיעור אחד לכולם, ורב פפי הוכיח מהמשנה של זב על מטה שעומדת על ד' טליתות שמטמא שישן שיעור זיבה לכל רגל מהמטה, ומספיק שיעור אחד לכולם, ור"נ בר יצחק הביא ראיה מצבי שנכנס לבית ועל אחד בפניו שחייב ואם נעלו שנים פטורים ואם אין אחד יכול לנעול ונעלו שניהם חייבים ומספיק שיעור אחד לכולם, ורבינא הוכיח ממשנה ששותפין שגנבו וטבחו חייבים ולא צריך שיעור לכל אחד, ורב אשי הוכיח משנים שהוציאו קנה של גרדי, אורגים, שחייבים ואין צריך שיעור הוצאה לכל אחד, ורב אחא בר רבא דוחה שיש שיעור לכל אחד כדי לבשל ביצה קלה, אך לזה מספיק אפילו קנה ויש ראיה ממה שכתוב גרדי, אך יתכן שיש בו כדי לארוג מפה לזה וגם לזה. אחד שנה לפני ר"י שנים שהוציאו קנה גרדי פטורים ולר"ש חייבים ואמר לו ר"י שצריך לגרוס להפך שחייבים ור"ש פטור. **משנה** מוציא אוכל פחות מכשיעור בכלי, פטור גם על הכלי, שהוא טפל לאוכל, וכן המוציא חי במטה פטור גם על המטה שהיא טפלה לו, אך את המת במיטה חייב וכן כזית מן המת והנבילה וכעדה מן השרץ, ולר"ש פטור. **וגמרא** מוציא אוכל בכלי ויש בו שיעור חייב על האוכל ועל הכלי פטור, ואם צריך לכלי חייב על הכלי, ואין להוכיח שאוכל בו זיתי חלב בהעלם אחד שחייב ב' שיתכן שמדובר ששגג באוכל ובכלי הוא מזיד,

דף צה ור' אבהו באר שכוחלת חייבת משום צביעה וגודלת ופוקסת משום בונה, וזה נחשב דרך בנין כמו שדרש ר"ש בן מנסיא את הפסוק ויבן את הצלע שהקב"ה קלע שערה של חווה והביאה לאדם ובכרכי היים קוראים לקלעינתא בניתא, ר"ש בן אלעזר סובר שכוחלת ופוקסת לעצמה פטורה ולחברתה חייבת והוא החמיר שאשה לא תעביר סרק על פניה משום צביעה. שיעור חולב מחבץ חמאה ומגבן כנרורת, המכבד הבית ומרביץ האבק ורודה דבש בשבת לר"א חייב חטאת ובש"ט לוקה ולחכמים הוא רק שבות, ר' חמא בר גוריא הגיע לנהרדעא וישאלוהו חולב מדוע חייב אמר משום חולב, מחבץ אמר משום מחבץ, ומגבן אמר משום מגבן, אמרו לו שרבו קוצר קנים באגס, ובביהמ"ד אמרו לו שחולב חייב מצד מפרק מחבץ משום בורר, ומגבן משום בונה, רודה דבש חייב משום תולש שכתוב ויטבול אצבעו ביערת הדבש שכמו שהתולש מיער חייב כך התולש מכוורת, אמר היתר לרבץ בית במחוזא שחכמים אסרו משום גומות וזה לא מצוי במחוזא שכולה מרוצפת באבנים, מצאו את רבינא או רב אשי שהצטערו מהחוס ואמרו להם שניתן לרבץ בית בהערמה שמביא עריבה עם מים ורוחץ פניו בזוית אחת וידיו בזוית אחרת ורגליו בזוית נוספת ואמרו לא ידענו, וכן אמרו שאשה חכמה מרצפת ביתה בשבת וכיוון שנהגו כר"ש מותר אפילו לכתחילה. **משנה** תולש מעציץ נקוב חייב ואם אינו נקוב פטור ור"ש פטור גם בנקוב. **גמרא** שאלו את רבא את רב שאל ר"ש עושה נקוב כאינו נקוב, וישנה ברייתא שר"ש אמר שאין חילוק בין נקוב לשאינו נקוב רק לענין הכשר זרעים, ורב אמר שבכל הדברים נקוב כתלוש מלבד זרעים שהתורה רבתה טהרה שכתוב על כל זרע זרוע, סבא אחד שאל את ר' זירא אם ר"ש מקל גם בשורש כנגד הנקב ולא ענהו ופעם אחת ר' זירא אמר שר"ש מודה בניקב בכדי טהרתו של הכלי, ואמר אותו סבא שזה אינו חיבור יותר משורש כנגד נקב שלא ענית לי, ואבני ביאר שר' זירא דיבר לענין ניקב פחות משיעור רביעית שהעציץ לא נחשב כלי, רבא מונה ה' דרגות בכלי חרס שאם ניקב כמוציא משקה טהור מלטמא רק אם הוא גסטרא שבר כלי, ונחשב כלי לקידוש מי חטאת, ואם ניקב ככונס משקה פסול מלקדש מי חטאת אך מכשיר זרעים אם ניקב שיעור שורש קטן טהור מהכשר זרעים אך הוא כלי לקבל זיתים, ניקב כמוציא זית טהור לזיתים וטמא לרימונין, ואם ניקב כמוציא רימון טהור לגמרי ואם הוקף צמיד פתיל מציל באהל כל עוד לא נפחת רובו, רבא אסי אמר ששמע שכלי חרס שיעורו כמוציא רימון ואמר רבא ששמעת כך במוקף צמיד פתיל, ומה שרבא עצמו אמר שמוקף צמיד פתיל טהור כל עוד לא נפחת רובו זה בכלי גדול, אך כלי קטן נקב כמוציא רימון מוציא מכלי, אף שהוא מוקף צמיד פתיל.

דף צד ורב אשי דוחה שכתוב אף על הכלי, והוא מעמיד ששגג בשניהם ונודע לו על האוכל לבדו ועל הכלי לבדו, וזה תלוי במחלוקת ר' יוחנן ור"ל אם ידיעה מחלוקת לחטאות. לכאורה דברי המשנה נושא חי פטור כר' נתן, שלרבה מוציא בהמה חיה ועוף לרה"י חייב אף חיים, ור' נתן פטור בחיים שחי נושא את עצמו, ורבא סובר שגם לרבנן באדם חי פטור, והם חלקו רק בבעלי חיים ששומטים עצמם, ור' אדא רצה להוכיח מהמשנה שלר"י בן בתירה מותר למכור סוס לגוי שלא חוששים ממלאכה שעושה בשבת לישא בני אדם שהוא סובר כר' נתן שחי נושא עצמו, ולרבא גם רבנן סוברים שאדם נושא עצמו, ויש לבאר שר"י בן בתירה דיבר אפילו על סוס שמויחד לעופות, כמו סוס של ציידים, לר' יוחנן ר' נתן מודה בכפות שאינו נושא עצמו ור' אדא רצה להוכיח מהפרסיים שהם ככפותים שאינם דורכים על הארץ מתפנוקים, אך אינם נקראים כפותים שזה סתם גסות רוח, שהיה פרש אחד פרסי שכנס עליו המלך ורץ ג' פרסאות ברגליו. ר' יוחנן ור"ל אומרים שר"ש פטור גם מוציא מת לקברו, אך הוא יודה במוציא מעדר לחפור בו וכן בס"ת לקרוא בו, והחידוש שהיה זהה נקרא צריכה לגופה שיתכן שרק כשצריך גם לגופו ולגופה חייב ר"ש כגון מעדר לעשות בו טס או ס"ת להגיה ולקרוא בו קמ"ל שחייב רק לגופה. ר"נ בר יצחק התיר בדוקרת להוציא נפטור לכרמלית ואמרו לו שר"ש פטר רק מחטאת אך יש איסור דרבנן, ואמר ר"י שלכרמלית גם ר' יהודה

דף צו רב אסי מביא ברייתא ששיעור כלי חרס בכונס משקה ושיעור מוציא אמרו רק בגסטרא בכלי שבור, כי לא אומרים הבא שבר כלי לשים תחת שבר כלי אחר עולא אמר שנחלקו בכך ב' אמוראים בא"י אחד אמר כמוציא רימון וא' אמר כשורש קטן ויש סימן א' המרבה וא' הממעיט. ר"א אמר ששיעור כלי חרס כמוציא זית וסימו בזה שהם ככלי גללים

וכלי אבנים וכלי אדמה שטוהרים אף מדרבנן ושיעור צמיד פתיל עד שיפחת רובו.

פרק הזורק

משנה זורק מרה"י לרה"י או מרה"י לרה"י חייב והזורק מרה"י לרה"י ורה"י באמצע לר"ע חייב וחכמים פוטרים, שאם יש ב' גזוזטראות זו כנגד זו ברה"י המושיט והזורק מזו לזו פטור ובדיוטא אחת מושיט חייב וזורק פטור שכן עשו הלויים במסע שהיו ב' עגלות ברה"י הושיטו מא' לשניה ולא זרקו. **גמרא** אמנם זריקה תולדה של הוצאה והוצאה כתובה בפסוק ויצו משה ויעבירו קול במחנה והוא היה במחנה לוייה שהוא רה"י ואמר לישראל אל תוציאו מרה"י שלכם לרה"י, ואין לומר שזה היה בחול וצוה כך משום שנגמרה המלאכה שלומדים גז"ש תעבירו מיו"כ שהוא יום אסור, והכנסה לומדים מסברא שאין לחלק בין הכנסה להוצאה, והוצאה היא אב והכנסה תולדה, וני"מ שאם עושה ב' אבות או ב' תולדות חייב שנים ואם עושה אב ותולדה שלו חייב א' ולר"א חייב ב' גם באב ותולדה, אך נקראים כך שמה שהיה חשוב במשכן הוא אב ומה שלא היה חשוב במשכן הוא תולדה, או שמה שכתוב בפירוש הוא אב ומה שלא כתוב הוא תולדה, וזורק ד' אמות בארץ חייב שלומדים מתופרי יריעות שהיו זורקים המחטים זה לזה בריחוק ד' אמות ולא ישבו יחד שלא יפגעו אחד בשני במחטים אך ניתן לומר שרחוקים זה מזה פחות מד' אמות, ורב חסדא לומד מאורגי יריעות שזרקו בוכיאר זה לזה ד' אמות ואף שאגוד החוט ביד הזורק אך בזריקה האחרונה כבר אינו מחובר לחוט ויש לדחות שזה מחשב פטור, אך ניתן לומר שהאורגים נתנו לשואליהם, ואין לומר שהם סמוכים שאז יפגעו בידיהם א' בשני ויש לדחות שיושבים סמוכים לא בשורה, וגם לא הוצרכו לשאול א' מהשני שכתוב איש איש ממלאכתו אשר המה עושים שאין עושים ממלאכת חברים וגם לא לומדים משם מעביר ד' אמות, אלא יש לומר שד' אמות ברה"י הוא מקבלה. לשמואל המקושש נהג על מלאכת מעביר ולברייתא משום קוצר ולרב אחא משום מעמר ויש נ"מ לדעת רב שמצא מגילת סתרים שיש ל"ט אבות מלאכת ועל אחת לא חייבים חטאת והמלאכה שעשה המקושש אינה מהספיקות. לר"ע המקושש היה צלפחד שבנותיו אמרו אבינו מת במדבר וכתוב במקושש ויהיו במדבר וימצאו ואמר ר' יהודה ב"ב שאם התורה כסתה אותו מדוע אתה מגלה ואם אינו הוא, מוציא אתה לעז על צדיק זה.

דף צא וריב"ב לא למד גז"ש אלא הוא היה מהמעפילים. ונחלקו גם בפסוק ויחר ה' בס וילך שלר"ע אהרן גם נצטרע ואמר ריב"ב שאם כסתה התורה למה אתה מגלה ואם לא נצטרע אתה סתם מוציא לעז על אהרן ומה שכתוב בס זה סתם נזיפה וישנה ברייתא ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת שפנה מצרעת שגם לו היה צרעת. ר"ל אומר שהחושד בכשרים לוקה בגופו שמשא אמר הן לא יאמינו לי, אמר ה' הם מאמינים שכתוב ויאמן העם בני מאמינים שבהם האמין בה' ומשה עצמו אין סופו להאמין שכתוב הן לא האמתם ב', והוא לקה שכתוב ויוצא ידו מחיקו והנה מצורעת. ומדה טובה ממחרת מפורענות שבתחילה כתוב ויוצא ידו מחיקו והנה מצורעת שאח"כ היה צרעת ובמדה טובה כתוב ויוצאיה מחיקו והנה שבה כבשרו שכבר בחיקו נרפאה. מטה אהרן בלע את מטותם אחר שחזר להיות מטה זה נס בתוך נס. רבה הסתפק אם יע רובנן נחלקו בזורק פחות מ"י שלר"ע קלוטה כמי שהונחה ולרבנן לאו כמי שהונחה, ולמעלה מ"י פטור לכוי"ע ולא לומדים זורק ממושיט, או שנחלקו למעלה מ"י לר"ע לומדים זורק ממושיט ולרבנן לא לומדים ולמטה מ"י לכוי"ע כמי שהונחה, ורב המנונא פשט לרב חסדא שגם הסתפק בכך ממה שנחלקו בברייתא כשהעביר מרה"י לרה"י דרך רה"י עצמה שחייב לר"ע ורה"י עצמה הוא למטה מ"י, ומדובר בזורק כי מעביר חייב לכוי"ע למעלה מ"י כמשא הלויים, וא"כ נחלקו אם קלוטה כמי שהונחה, ולר' אלעזר נחלקו למעלה מ"י ומה שכתוב רה"י עצמה להודיע כוחם של רבנן שפוטרים גם למטה מ"י, ולרב חלקיה בר טובי תוך ג' חייב לכוי"ע שהוא כמנוח, למעלה מ"י פטור לכוי"ע. ונחלקו בין ג' ל"י וישנה ברייתא כר' חלקיה בר טובי, והברייתא מוסיפה שאם היו רשויות שלו פטור, ולא קשה משם לדעת רב, שמי שיש לו ב' בתים מבי צדיק רה"י אסור לזרוק מבית לבית ולשמואל מותר, שרב אסר רק כשבית אחד גבוה מחבירו וחוששים שיפול לרה"י ויבא להכניסו. רב חסדא אמר שהמקור לכך שתוך ג' הוא כלבוד שאי אפשר שרה"י תיעשה כאילו הוחלקה במלקט או רהיטני ורב המנונא דחה שא"כ גם יותר מג' הוא כמנוח, וכן אין הסבר לדבריו במשה בוסכה שמשלשל דנפות מלמעלה למטה שכשר פחות מג' אלא הוא הלכה למשה מסיני. הזורק מרה"י לרה"י ויש רה"י באמצע לרבי חייב ולחכמים פטור, ורב ושמואל אמרו שרבי חייב רק ברה"י מקורה שהבית כאילו הוא מלא ויש הנחה ואם אינו מקורה פטור, ורב תנא אמר שרבי חייב ב' משום הכנסה ומשום הוצאה, אך לפ"י רבי מחייב בתולדה במקום אב, ורבי דרש מהפסוק אלה הדברים שטאמרו למשה רק ל"ט אבות מלאכות, ורבי יוסף אמר שרב חנא דיבר לדעת ר' יהודה, שמחייב בזורק מרה"י לרה"י ועבר ד' אמות ברה"י ולרבנן פטור, ואמר שמואל שר' יהודה חייב א' משום הוצאה וא' משום העברה שאם חייב רק א' א"כ מדוע רבנן פטרו הרי יצא מרה"י לרה"י אך ניתן לומר שר' יהודה חייב א' ורבנן פטרו לגמרי כשאמר עד שתצא לרה"י תנוח שלר' יהודה התקימה מחשבתו שקלוטה כמי שהונחה ולרבנן לאו כמי שהונחה, וגם לר' יהודה פטור על תולדה במקום אב. ומה שר' יהודה חייב בשובט ומדקדק ואמרו לו ששובט כלול במיסק כלול מדקדק כלול

באורג, ולכאורה נחלקו כשעשה יחד וא"כ ר' יהודה מחייב על תולדה במקום אב ויש לדחות שבאמת עשה בנפרד, ור' יהודה סבר ששובט ומדקדק הם אבות נפרדים ולרבנן הם תולדות, וזה מדוייק בלשון, שכתוב מוסיף ועל תולדות לא שייך לשון מוסיף אלא מחייב, ורבה ורב יוסף גם למדו שר' יהודה חייב א' ובה"י שחייב ב' מדובר שאמר כל מקום שתוצאה תנוח ויש הוצאה והעברה. נתכוון לזרוק ח' אמות זורק ד' חייב כמו כתב שם משמעון, נתכוון לר' זורק ח' יש לומר שחייב כי הוציא, או שלא נח היכן שרצה, וא"כ גם בנתכוון לח' זורק ד' פטור אלא שיש להעמיד שאמר בכל מקום שתוצאה תנוח ובלו זה פטור ואינו דומה לשם משמעון שאי אפשר לכתוב בלי לכתוב שם, והנחה בח' היא גם ללא הנחה בד'. הזורק מרה"י לרה"י דרך רה"י ועבר ד' אמות חייב

דף צב פחות מד' פטור והחידוש הוא שמצטרפות הרשויות ולא אומרים קלוטה מי שהונחה. לרב, מעביר ד' אמות ברה"י מקורה פטור שאינו כדגלי מדבר ואף שעגלות של המשכן היו מקורות ע"י הקרשים, ורב שאמר שתחתיהם וביניהם הוא רה"י, מדובר תחת העגלות במקום שאינם מקורות, ולפ"י מדובר שהקרשים שכבו על חודם העגלות שאם שכבו ברחבם א"כ העגלות היו רחב ה' אמות והעצים רחבם א' ומחצה ומושיב שם ג' עצים ונשאר חצי אמה אך גם על חודם נשאר אמה וכשעומד ליד העגלה הסמוכה יש לבדו, וזה יתורץ למ"ד שהקרשים היה עוביין אמה וכלים בגובהם עד אצבע א"כ היה מקום שאינו מקורה בין הקרשים אך גם נאמר שלכל ארכם עביין אמה א"כ אין מקום ללא קירוי, וניתן לומר ששקום הטבעות לא היה קירוי, והעגלה לא היתה מקורה והכל היה מונח על יתדות. לר' יהודה הקרשים כלו בראשם אצבע שכתוב יהיו תמים על ראשו וכתוב במקום אחר תמו נכרתו, ור' נחמיה דורש הפסוק יחדיו שגם למעלה היו אמה, ומהפסוק תמים לומדים שלא באו מנסרים אלא חתיכה אחת, ור' יהודה דורש יחדיו שיהיו בשורה אחת לר' נחמיה מובן שגם הקרשים בסוף המשכן סגרו עובי שורת הקרשים ולר' יהודה קצוה אולם כהרים. בריח התיכון היה עומד בנס, שנכפף מעצמו בזויות. היריעה אורכה היה כ"ח י' מתוכה היה לגג ונשאר ט' לכל צד, ולר' יהודה היה מגולה רק אמת האדנים ולר' נחמיה מגולה גם אמה מהקרשים, ואורכן היה מ' ל' לאורך המשכן נשאר י' לר' יהודה היה מכוסה אמה מהאדנים, ולר' נחמיה האדנים היו מגולות, ויריעות עזים ארכם היה ל' ולר' יהודה התכסו האדנים ולר' נחמיה היו מגולים וכן כתוב בברייתא על יריעות עזים שהאמה מזה והאמה מזה בעודף לר' יהודה היה עודף באדנים ולר' נחמיה כיסה אמה מהקרשים. אורך היריעות מ"ד ל' לאורך המשכן נשאר י"ד ב' כופלים על הפרוכת שכתוב וכפלת את היריעה השישית אל מול פני האהל, נשאר י"ב ולר' יהודה מובן הפסוק חצי היריעה הועדפת תסרח על אחורי המשכן, ולר' נחמיה, תסרח מחברותיה, ר' ישמעאל אמר שהמשכן דומה לאשה הולכת ומהלכים שיפוליה אחריה. הקרשים היו חרוצים והאדנים חלולים,

דף צט והקרשים נראים בלולאות ככוכבים ברקיע. יריעות התחתונות היו מתכלת וארגמן ותולעת שני ושש, ועליונות היו ממועשה עזים וחכמתם גדולה שטוו אותם על העיזים ששטפו אותם בעזים וטוו עליהם, ובתחתונות כתוב בידיה טוו. לרב בין העגלות תחתם וביניהם וצדיהם הוא רה"י, לאביי בין כל עגלה היה כמלא אורכה ורבה הוסיף צדי העגלה היה כרוחב העגלה ב' אמות ומחצה ולא מספיק אמה וחצי כי הקרשים היו מדים ומה שלומדים שדרך הרבים היה ט"ז אמה ובמשכן היה מספיק ט"ו אלא שהיה אמה נוספת שעמד שם בן לוי שאם ישלפו קרשים יחזיק ויעמידם. **משנה** הנוטל או הנותן בחולית הבור וסלע כשגבוהים י' ורחבם ד' חייב, ופחות משיעור זה פטור. **גמרא** מה שכתבו חוליה ולא חתום בור וסלע, שבא לחדש כדברי ר' יוחנן שבור וחוליתו מצטרפים לשיעור י' וכן הוא בברייתא שבור עמוק י' ורחב ד' ברה"י אין למלא ממנו בשבת אלא א"כ עשה מחיצה בינו לרה"י י' טפחים ומותר לשתות ממנו רק אם הכניס ראשו ורובו, ובור וחוליתו מצטרף. ר' מרדכי שאל אם זרק על עמוד ברה"י גבוה י' ורחב ד' האם חייב, שיש עקירה והנחה באיסור או שפטור כי עבר דרך אור מקום פטור ורבה רב יוסף ואבבי אמרו לו שזה משנה, ואמר לכולם יורקים רוק אחד שיתכן שמשנתינו דיברה על מחט שאינה גבוהה ואף שיש בה משהו ניתן להכניסה בבליטה או דרך חריץ, ר' יוחנן הסתפק בדין כותל ברה"י שגבוה י' ואינו רחב ד' ומקיף כרמלית שנעשית בו רה"י זורק אליו האם הוא מקום פטור שאינו רחב ד' או כיון שמקיף רה"י הוא כמלא, וחייב ועולא אמר ששם עושה מחיצה לאחרים ק"ו לעצמו וכן דעת רב. ר' יוחנן הסתפק בבור י' ועקר ממנו חוליה והשלימו ל' האם המחיצה ועקירת החפץ בא כאחד וחייב או שלא היה מחיצה י' כשעקר, ואם נאמר כמו הצד הזה יש להסתפק להפך כשהיה בור י' ונתן בו חוליה האם הנחת יוחנן על המשנה שזרק ד' אמות בכותל למעלה מ"י טפחים פטור למטה מ"י זורק בארץ וחייב, ור' יוחנן העמיד בדלעיל טפחיה ואף שמעט מד' אמות אינו מבטל שם משא"כ בחוליה בבור, זרק דף ונח על יתדות זה כמו הספק של ר' יוחנן, ורבה הסתפק בזרק דף עם חפץ עליו ונח על יתדות האם נחשב כעשיית מחיצה והנחת חפץ או שכיוון שקפץ קצת א"כ נעשתה המחיצה קודם הנחה.

לחודי : האם יתכן שסגירת מעגל חשמלי ביו"ט היא רק איסור דרבנן.